

SÕITJATEVEO AUTOJUHI KIIRENDATUD AMETIKOOLITUSE ÕPPEKAVA.

OÜ AIDE AUTOKOOL

Õppekava kood: BJ/KK

Õppekavarühm: transporditeenused.

Õpingute alustamise tingimused:

- Bussijuhi ametikoolitusele võetakse vastu isik, kelle alaline elukoht on Eestis või kes töötab vedaja või äriregistrisse või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kantud isiku juures töölepingu või võlaõigusliku lepingu alusel ja kellel on D1-, D1E-, D- või DE-kategooria juhiluba.
- Kiirendatud ametikoolituse võib läbi viia ühendkoolitusena, mille raames juht omandab D-kategooria auto juhtimisõiguse. Sellisel juhul lisandub koolitusele taotletava kategooria mootorsõidukijuhi koolituse maht. Taotletava kategooria mootorsõidukijuhi koolitus toimub vastavalt liikluseaduses sätestatud mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimustele ja korrale. Õppekava kood on sel juhul BJB/KÜKD.

Koolitusel osalemiseks esitab isik koolitajale:

- 1) juhiloa
- 2) isikut tõendava dokumendi;

Õppe kogumaht: 140 tundi

Õppe sisu: Ametikoolituse õppekava tagab autojuhile ettenähtud teadmiste ja oskuste omandamise ning õpilase vajaliku ettevalmistuse iseseisvaks tööks.

Teema nr.	Õppeaine nimetus	Tunde			Kokku
		Teooria ¹	Praktika ²	Elektrooniline õpe moodle keskkonnas ³	
1	Autovedude korraldus, logistika	16	2	16	34
2	Sõiduki ehitus, tehnonõuded	6		6	12
3	Töökeskkond ja tööohutus			4	4
4	Liiklusreeglid ja -ohutus	4			4
5	Liiklus- ja suhtlemispsühholoogia	3		3	6
6	Tööõiguse alused	4		3	7
7	Kindlustus	4		3	7
	Kokku:	37	2	35	74
8	Praktika ettevõttes				56
9	Sõiduõpe				10
	Eksam				
	Kokku:				140

Märkus¹ Koolitus viiakse läbi loengu vormis.

Märkus² Praktilised harjutused.

Märkus³ Koolitus viiakse läbi elektroonilise õppena moodle keskkonnas. Moodle keskkonnas on foorum, mis võimaldab koolituse ajal reaalajas suhtlust õpetaja ja õpilase vahel. Moodle keskkonnas on harjutused teadmiste kinnistamiseks.

Koolitus sisaldab 56 akadeemilist tundi praktikat ettevõttes ja 10 sõidutundi.

Õppepraktika tegemine praktikaettevõtja juures tuleb kooskõlastada koolitajaga. Praktika läbimise kohta tuleb täita praktikapäevikut.

Õppepraktika praktikapäevik peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) õppepraktika läbimise aeg ja koht;
- 2) praktikaettevõtja nimi;
- 3) praktikaettevõtja veokorraldusjuhi ametipädevuse tunnistuse koopia;
- 4) õppepraktika maht;
- 5) õppepraktika käigus täidetud ülesannete kirjeldus;
- 6) praktikaettevõtja veokorraldusjuhi hinnang praktika läbimisele;
- 7) praktikaettevõtja veokorraldusjuhi, koolitaja esindaja ja õpilase allkiri.

Lektorid

	Lektorid				
	Agu Tohver	Jaan Luberg	Rein Vihmann	Margo Päärman	Aivar Pihla
Autovedude korraldus	+		+	+	
Sõiduki ehitus, tehnonõuded	+	+	+	+	+
Töökeskkond ja tööohutus	+	+	+	+	
Liiklusreeglid ja -ohutus	+	+	+	+	
Liiklus- ja suhtlemispsühholoogia		+	+	+	
Tööõiguse alused		+	+	+	
Kindlustus	+	+	+	+	

Koolitusel käsitletakse järgmisi küsimusi.

1. Autovedude korraldus.

Koolitus viiakse läbi loengu vormis ja elektroonilise õppena moodle keskkonnas

- Autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise nõuded sõitjate veol. Euroopa Liidu ja Eesti õigusaktid ja selle nende viimased muudatused. Tegevusload ja piirangud. Kvalifikatsiooninõuded autojuhile.
- Vedude juhtimine ja korraldamine. Ettevõtja poolne kontroll ja riiklik järelevalve. Majandustegevuse register ja liiklusjärelevalve infosüsteem.
- Autojuhi töö-, sõidu- ja puhkeaja erisused tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EÜ) nr 561/2006 ja liiklusseadusest.
- Autojuhtide sõiduaegade kestus ja lubatavad kõrvalekaldumised. Kohustuslikud vaheajad ja lubatavad kõrvalekaldumised. Kohustuslikud puhkeajad ja lubatavad kõrvalekaldumised. Käsitsi tehtavad kanded. Juhi kohustused. Tööandja kohustused. Sõidu- ja puhkeaja arvestuse kord. Näited praktikast töö- ja puhkeaja kasutamise kohta.

- Puudega ja piiratud liikumisvõimega inimeste puudega seotud teadlikkuse suurendamine, eelkõige tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 181/2011, mis käsitleb bussisõitjate õigusi.
- Eestis kehtivad eeskirjad, mis reguleerivad sõitjateveo korraldust. Sõitjatevedu tasu eest ja omal kulul.
- Tasulise sõitjateveo liigid:
  1. liinivedu
  2. juhuvedu
- Tegevusluba ja sõiduki kaart. Riigisisene ja rahvusvaheline sõitjate vedu. Sobiva bussi valimine sõltuvalt liiniveo või juhuveo liigist.
- Sõitjateveo struktuur Eestis, bussivedude osa sõitjateveol. Bussiliinide võrk ja nende liigitus. Bussiliinide valiku ja avamise kord. Liiniloa tähendus, kehtivus ja liiniloa väljaandmise kord. Liiniloa väljaandjad.
- Õpilasiinid. Nõuded õpilasiinivedu teostavale ettevõtjale. Maakonna ja kohaliku omavalitsuse organi osa õpilasiinivedude korraldamisel. Õpilaste vedu tellimusveona ja liiniveona. Õpilaste veo eest tasumise kord.
- Õpilaste käitumise iseloomulikud küljed, nende arvestamine ja mõjutamine autojuhi poolt. Õpilaste bussi sisenemine ja väljumine, sellega kaasnevad ohud.
- Liiniveod
  1. Linnaliinid, vallaliinid, maakonnaliinid ja kaugliinid, nende erinevus. Autojuhi kohustused enne väljasõitu liinile, liinil töötades ja vahetuse lõppedes. Nõuded busside varustusele ja tähistusele.
  2. Sõiduplaanide sisu ja vormistamine. Autojuhi õigused, kohustused ja vastutus liinil töötamisel. Autojuhi õige tegutsemine liiklusohutlikkus olukorras, liiklusõnnetusse sattumisel või bussi tehnilise rikke korral. Tehnoabi osutamise kord liinil. Autojuhi sidevahendid ja nende kasutamine. Sõitjate informeerimine.
  3. Sõitjate õigused ja kohustused. Autojuhi, kontrolöri ja asjaomaste ametiisikute õigused korda rikkunud reisijate korralekutsumiseks või autost kõrvaldamiseks.
- Veod kaugliinidel
  1. Riigisiseste kaugbussiliinide avamise ja pidamise kord. Kaugbussiliini luba ja selle taotlemise kord. Liinilubade komisjon ja selle pädevus. Liiniloa kehtivus ja pikendamine.
- Kaugliinide liigid: ekspresskaugbussiliin, kiirkaugbussiliin, harilik kaugbussiliin. Erinevused kaugbussiliinide vahel. Sõiduplaanide koostamise ja kinnitamise nõuded.
- Sõiduplaanide sisu ja vorm.
- Pagasiveo kord liinibussis. Vedada lubatud pagasi suurimad mõõtmed ja kaal. Vedada keelatud pagas. Pagasi säilivuse eest vastutajad.
- Pakiveo kord ja nõuded linna-, maakonna- ja kaugliinidel. Kauba ja saadetiste vedu bussides. Autojuhi vastutus kauba ja saadetise säilivuse eest. Sõitjateveol keelatud kaupade ja saadetiste vedu.
- Liinivedudel rakendatavad sõidupiletite tariifid ja hinnad. Sõidusoodustuste süsteem. Piletimüügi kord bussijaamas ja autojuhi poolt, pileti komposteerimine. Kassaaparaat ja selle käsitlemine. Nõuded kaugliinide piletile ning pileti kehtivus. Sõidupileti tagasiostmise võimalused. Tasumise kord juhuvedudel. Tasumise kord pagasi-, pakkide ja kaubaveo korral.
- Vedaja vastutus, vastutuse ulatus ja piiramine. Vastutusest vabanemise juhud. Autojuhi kohustused vedaja vastutuse kandjana.
- Järelevalve liikluses ja veoettevõtja juures. Karistused nõuete rikkumise korral. Rikkumiste liigitus. Kõige raskemad rikkumised.

Praktilised harjutused:

- Analoo- ja digitaalse sõidumeeriku kasutamine: kaardi sisestamine, vajalike andmete sisestamine, väljatrükkide tegemine
- Lumekettide asetamine rattale.

2. Sõiduki ehitus.

Koolitus viiakse läbi loengu vormis ja elektroonilise õppena moodle keskkonnas

- Sõiduki üldehitus. Sõidukite tehnonõuetele vastavuse kontroll ja liiklusjärelvalve korraldus ning rakendamise kord Eestis.
- Kiiruspiiriku ja sõidumeeriku kasutamise nõue. Sõidumeeriku paigaldamise, hooldamise ja tehnilise ülevaatuse kord.
- Sõidukite tehnülevaatuse kord.
- Rikete liigitus: väheohtlikud rikked, olulised rikked ja ohtlikud rikked

3. Töökeskkond ja tööohutus.

Koolitus viiakse läbi elektroonilise õppena moodle keskkonnas

- Autojuhte ohustavad töökeskkonna riskid. Ohutusnõuded bussijuhi kutsetöoga seotud tegevustes
- Tööohutuse ja töökaitsega seotud poolte õigused, kohustused ja vastutus
- Tööõnnetuse põhjused teel, laadimisel ja sõiduki hooldamisel,
- Riskitegurid, tööõnnetusega seotud ohud, tööõnnetuse ennetamise põhimõtted ning vajalikud tegevused õnnetuse toimumisel;
- Autojuhi terviseriski põhjused, sealhulgas stress, müra, vibratsioon, saastatud õhk, pikka aega istumine, töö ja puhkeaja nõuete eiramine, tavatud tööajad, muutuvad ilmastikutingimused;
- Juhi töökoha ergonoomiat ja valedest töövõtetest tulenevaid ohte;

4. Liiklusreeglid ja liiklusohutus.

Koolitus viiakse läbi loengu vormis

- Liiklusohutusosalaste teadmiste täiendamine: mitmesuguste liiklusolukordade analüüs ja hindamine; riske vältiva käitumisviisi kujundamine.
- Juht ja sõiduk erinevates liiklusolukordades: teisi liiklejaid ja ümbritsevat looduskeskkonda arvestava hoiaku kujundamine; piisava ohutunde kasvatamine asjatu riski vältimiseks liikluses; võimalike ohuolukordade ennetamine; ohutu, sujuva ja keskkonna-säästliku sõidumaneeri kujundamine.
- Säästliku sõiduviisi alused.
- Tegutsemine liiklusõnnetuste ajal.

5. Liiklus- ja suhtlemispsühholoogia

Koolitus viiakse läbi loengu vormis ja elektroonilise õppena moodle keskkonnas

- Autojuhi tööks vajalikud põhiteadmised liikluspsühholoogia osas. Autojuhi tööd mõjutavad tegurid: tähelepanu, isiksuse eripärad (näiteks riskialdis käitumine, agressiivsus jne), väsimus, stress, alkohol, narkootikumid, erinevad haigused.
- Autojuhi tööks vajalikud põhiteadmised suhtlemispsühholoogia osas. Suhtlemise põhioskused:
  - 1) oskus elada sisse partneri rolli;
  - 2) oskus asjakohaste kutsealaste kontaktide loomisel ja säilitamisel;
  - 3) veenmisoskus;

- 4) kehtestamisoskus;
- 5) läbirääkimisoskus.
- Reisijate veoga seotud partnerite ja kontaktisikute erinevad nõudmised. Põhjendatud ja põhjendamatud nõudmised. Autojuhile vajalikud oskused kontaktisikute põhjendamatu soovide ja nõudmiste paindlikuks ja konfliktivabaks lahendamiseks.
- Probleemsete olukordade lahendamise viisid ja võtted. Autojuhi rollid selliste olukordade lahendamisel.

6. Tööõiguse alused

Koolitus viiakse läbi elektroonilise õppena moodle keskkonnas

- Töölepingu sõlmimine, selle muutmine, lõpetamine. Töötingimustest teavitamine, sealhulgas tööülesannete kirjeldus, töötegemise asukoht.
- Töötasu, kinnipeetavad maksud, võimalikud hüved. Töötasu suurus, alammäär, lisatasud. Töötaja kohustused, vastutus, lähetused. Kinnipeetavad maksud ja maksed.
- Töölepingut puudutavate töövaidluste lahendamine töövaidluskomisjonis või kohtus nende pädevus. Kollektiivsete töötulide lahendamine.

7. Kindlustus.

Koolitus viiakse läbi loengu vormis ja elektroonilise õppena moodle keskkonnas

- Eestis kehtivad nõuded kindlustuse osas. Kindlustuse eri liikide puhul autojuhte puudutavad küsimused. Vabatahtliku ja sundkindlustuse mõisted. Kahjukindlustuse liigid: varakindlustus; sõidukikindlustus (kasko); veosekindlustus.
- Kahjukindlustuse sõlmimise kord, kindlustusmaksud, omavastutus. Kahjukindlustuse eritingimused, nende kajastamine kindlustuslepingus. Hüvitiste maksmise kord
- Vastutuse kindlustamise mõiste. Selle kindlustusliigi erinevus kahjukindlustusest. Vastutuse kindlustus autoveonduses:
  - 1) liikluskindlustus. Liikluskindlustuse kohustuslikkus, kindlustuslepingu sõlmimise kord. Kindlustuslepingute liigid.
  - 2) CMR konventsioonist ja võlaõigusseadusest tuleneva vedaja vastutuse kindlustamine. Võimalikud probleemid autojuhi poolt laadimisel põhjustatud kaubakahjude hüvitamisel;
- Liiklusõnnetusel tekkida võivad kahjud: isikukahjud; varakahjud.
- Liiklusõnnetuse vormistamine: vormi „Teades liiklusõnnetusest“ täitmise kord. Liiklusõnnetusest teatamine. Politsei poole pöördumist nõudvad juhud. Isiku- ja varakahjude hüvitamine. Kahjude hüvitamise piirmäärad.
- Liikluskindlustus rahvusvahelistel vedudel. „Roheline kaart“, selle väljaandmine ja kasutusala. Liiklusõnnetusest teatamine ja vormistamine välisriikides.

Sõiduõpe.

Sõiduõpe viiakse läbi korraga ühe õpilasega. Sõiduõppe viib läbi koolitaja määratud vastava kategooria juhtimisõigust omav lektor.

Sõiduõppel õpetatakse:

1. ohutusnõuetel põhineva säästliku sõidu oskust, eelkõige sõiduki valitsemist erinevates teeoludes, vahelduvates ilmastikutingimustes valge ja pimedal ajal ning oskust vähendada kütusekulu.
2. kuidas juhtida autot ohutult, sujuvalt ja ökonoomselt ning rakendada õigeid juhtimisvõtteid;
3. kuidas valitseda sõidukit ohutult erinevates tee- ja ilmastikuoludes, võtta arvesse sõiduki mõõtmetest tulenevaid ohtusid, eelkõige seoses vähekaitstud liiklejatega.
- 4) kuidas juhtida, kiirendada ja peatada autot sõitjateveoks ohutu sujuvusega,
- 5) kuidas arvestada teiste liiklejate käitumist ning ette näha ja ära hoida ohtlike liiklusolukordade tekkimist;

Õpiväljundid:

1. Autovedude korraldus.

Autovedude korraldamisega seonduvalt peab autojuht teadma:

- 1) autovedude olemust, partnerite ja kontaktisikute erinevad nõudmisi ja ootusi, autovedude tähtsust vedude üldises mahus, autoveo liikide iseärasusi riigisisel, rahvusvahelisel, oma kulul korraldataval veol ja veol tasu eest ning autovedudel kasutatavaid ettevõtlusvorme ja nende erisusi;
- 2) autoveo tegevusalale juurdepääsu ning tegevusalal tegutsemise nõudeid, välislepinguid ning neist tulenevaid piiranguid, vedaja vastutust autoveo korraldamisel ja veolubade süsteemi;
- 3) logistika ja transpordiökonomika aluseid, komponente ning põhimõtteid;
- 4) autovedudel kasutatavaid kindlustusi;
- 5) autovedudel valitsevaid ohte ning ohu ennetamise põhimõtteid;
- 6) järelevalvepõhimõtteid, järelevalveametite õigusi ja tehnoloogilise läbiviimise nõudeid;
- 7) autojuhi koolituse, lähetamise ning sõidu- ja puhkeaja planeerimise ja arvestamise valdkonnaga seonduvaid nõudeid;
- 8) transpordi infrastruktuuri kasutamise, maksustamise ning teekonna planeerimise põhialuseid ning piiranguid.
- 9) sõitjateveo korraldust reguleerivaid õigusakte, erinevaid veoliike, sõitjateveol nõutavaid dokumente, nende tähendust ja täitmist autojuhile vajalikus ulatuses;
- 10) liiniveo korraldamise põhimõtteid ja nõudeid, nõutud dokumente, liinivedude korraldamise pädevaid asutusi ning avaliku teenindamise lepingu alusel korraldatava liiniveo erisusi;
- 11) rahvusvahelisel veol sõitjatelt nõutud dokumente, piiriületuse protseduure ning erisusi võrreldes Euroopa Liidu ja kolmandate riikidega ning tegevusi piiriületuseks vajalike dokumentide puudumisel;
- 12) liinivedudel rakendatavaid sõiduõiguse ning sõidusoodustuste põhimõtteid;
- 13) pagasi- ja saadetiseveo korda, nõudeid pagasi paigutamisele ning lubatud sisule ja mõõtmetele;
- 14) puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute teenindamisele kehtivaid nõudeid ning selliste isikute teenindamise erisusi;
- 15) autojuhi ja sõitjate õigusi ning kohustusi.
- 16) autojuhi tsiviil- ning karistusõigusliku vastutusega seonduvaid nõudeid autojuhile vajalikus mahus ning autojuhi rikkumiste mõju vedaja tegevusele.

Autovedude korraldamisega seonduvalt peab autojuht oskama:

- 1) oma käitumisega tõsta ettevõtte mainet, mõista autojuhi ameti olemust, eesmärki, tegevus-

või ametiala tavadid ja praktikat ning arvestada oma ametitegevuses partnerite ja klientidega suhtlemisel nende huvide ja õigustega;

- 2) kasutada autojuhi töös vajalikul tasemel mehaanilise ja digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikut, salvestada sõidumeerikus nõutavaid andmeid, teha digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikust väljatrükke ja sisestada sellesse vajalikke andmeid ning kanda sõidumeeriku salvestuslehele või väljatrükile käsitsi kandeid;
- 3) kasutada teekonna planeerimiseks ja valimiseks kaarte ning tehnilisi vahendeid, lugeda kaartidel ja tehnilistes vahendites kasutatavaid tähiseid ja tingmärke;
- 4) arvestada infrastruktuuri kasutamisele ning maksustamisele kehtestatud piiranguid ning leida ja tasuda ette nähtud tasusid.
- 5) järgida sõiduplaani liinivedudel;
- 6) täita ja kasutada sõitjateveo dokumente nii riigisisesele kui ka rahvusvahelistel veol autojuhile vajalikus ulatuses.

2. Sõiduki ehitus, tehnonõuded

Sõidukiga seonduvalt peab autojuht teadma:

- 1) Sõidukite tehnonõuetele vastavuse kontrolli ja liiklusjärelvalve korralduse ning rakendamise kord Eestis.
- 2) Kiiruspiiriku ja sõidumeeriku kasutamise nõudeid. Sõidumeeriku paigaldamise, hooldamise ja tehnilise ülevaatuse korda.
- 3) Sõidukite tehnoulevaatuse korda.
- 4) Rikete liigitust: väheohtlikud rikked, olulised rikked ja ohtlikud rikked

Sõidukiga seonduvalt peab autojuht oskama:

- 1) kasutada sõiduki põhiagregaate ja süsteeme nõuetekohaselt, optimaalselt ja rikkeid ennetavalt ning oskama arvestada nende kasutamise piiranguid;
- 2) diagnoosida auto põhiagregaatides ja süsteemides esinevaid rikkeid, leida rikete põhjused ning võimalusel neid kõrvaldada;
- 3) valida ja monteerida nõuetekohaseid rehve sõltuvalt teekonnast, auto massist, kiirusest ja otstarbest;
- 4) hinnata sõiduki tehnonõuetele vastavust enne teeliiklusesse asumist.
- 5) ühendada vedukit täishaagise, kesktelghaagise ja poolhaagisega;
- 6) kasutada talvistes teeoludes täiendavaid ohutusvahendeid ja lumekette.

3. Töökeskkond ja tööohutus

Töökeskkonna ja tööohutusega seonduvalt peab autojuht teadma:

- 1) tööohutuse ja töökaitsega seotud poolte õigusi, kohustusi ja vastutust;
- 2) tööõnnetuse põhjuseid teel, laadimisel ja sõiduki hooldamisel, riskitegureid, tööõnnetusega seotud lisaohte, tööõnnetuse ennetamise põhimõtteid ning vajalikke tegevusi õnnetuse toimumisel;
- 3) autojuhi terviseriski põhjuseid, sealhulgas stress, müra, vibratsioon, saastatud õhk, pikka aega istumine, tööja puhkeaja nõuete eiramine, tavatud tööajad, muutuvad ilmastikutingimused;
- 4) juhi töökoha ergonoomiat ja valedest töövõtetest tulenevaid ohte;
- 5) suhtlemispsühholoogia ja suhtlemise põhialuseid ning klienditeeninduse põhimõtteid ja häid tavasid, tüüpilisemaid probleemseid olukordi tellijate, järelvalve ja teiste kontaktisikutega, probleemsete olukordade lahendamise viise ja meetodeid.
- 6) autojuhi ohuolukorras tegutsemise ning sõitjate evakueerimise põhimõtteid;
- 7) sõitjate ja lastegruppide veole kehtestatud erinõudeid ning veo piiranguid;
- 8) agressiivse sõidustiili ning ebaõigete sõiduvõtete kasutamisest tulenevaid ohte ning

tagajärgi sõitjale;

9) autojuhile vajalikke suhtlemis- ning klienditeenindusoskusi erinevate kategooriate sõitjatega suhtlemisel;

10) sõitjate teenindamise taset mõjutavaid tegureid ja põhjusi ning juhi- ja reisijateruumi kütte- ja ventilatsiooniseadmete õige kasutamise nõudeid;

11) probleemsete sõitjatega käitumise reegleid, enamlevinud probleemide põhjuseid ning autojuhi ja asjaomaste ametiisikute õigusi korda rikkunud sõitjate korralekutsumiseks või sõidukist kõrvaldamiseks.

Töökeskonna ja tööohutusega seonduvalt peab autojuht oskama:

1) ennetada ja ära hoida autovedudel valitsevaid ohte, sealhulgas kuritegevust ning ebaseaduslike sissereändajate vedu;

2) koostada tööõiguse valdkonnaga ja oma ametialaga seonduvad avaldusi ja dokumente;

3) käituda õigesti tööõnnetuse korral, ennetada õnnetusest tulenevalt lisaohu, kutsuda abi;

4) rakendada juhi töökoha ergonoomia põhimõtteid ning õigeid töövõtteid;

5) lahendada tüüpilisemaid probleeme olukordi tellijate, järelevalve ja teiste autojuhiga peamiselt kokku puutuvate isikutega.

4. Liiklusreeglid ja liiklusohutus

Liiklusohutusega seonduvalt peab autojuht teadma:

1) sujuva, ohutu, riske vältiva ning keskkonda säästva sõiduviisi põhimõtteid;

2) erinevates tee- ja ilmastikuoludes sõitmise põhimõtteid, ohutust mõjutavaid tegureid ning ohu ennetamise põhimõtteid;

3) autojuhi tööks vajalikke põhiteadmisi liikluspsühholoogias ning autojuhi tööd mõjutavaid tegureid, sealhulgas isiksuse eripärad, väsimus, stress, alkohol, narkootikumid, erinevad haigused;

4) ametialal esinevaid peamisi liiklusõnnetuse põhjuseid, õnnetusega seotud lisaohu ning vajalikke tegevusi õnnetuse toimumisel.

Liiklusohutusega seonduvalt peab autojuht oskama:

1) juhtida autot ohutult, sujuvalt ja ökonoomselt ning rakendada õigeid juhtimisvõtteid;

2) valitseda sõidukit ohutult erinevates tee- ja ilmastikuoludes;

3) käituda õigesti liiklusõnnetuse korral, ennetada õnnetusest tulenevalt lisaohu, kutsuda abi, vormistada vajalikke dokumente;

4) arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina ning mõista erineva käitumisega kaasnevaid tagajärgi;

5) võtta arvesse sõiduki mõõtmetest tulenevaid ohtusid, eelkõige seoses vähekaitstud liiklejatega.

5. Liiklus- ja suhtlemispsühholoogia

Liiklus- ja suhtlemispsühholoogiaga seonduvalt peab autojuht teadma suhtlemispsühholoogia ja suhtlemise põhialuseid ning klienditeeninduse põhimõtteid ja häid tavasid, tüüpilisemaid probleeme olukordi tellijate, järelevalve ja teiste kontaktisikutega, probleemsete olukordade lahendamise viise ja meetodeid.

7. Tööõiguse alused

1) töölepingu ja muu võlaõigusliku lepingu alusel töötamise nõudeid, poolte õigusi ja kohustusi, erinevat tüüpi lepingute sõlmimist, muutmist, lõpetamist, tööaja ja -tasu arvutamise erisusi, kinni peetavaid makse ning võimalikke hüvesid;

8. Kindlustused.

Kindlustusega seonduvalt peab autojuht teadma:

- (1) Eestis kehtivad nõuded kindlustuse osas. Kindlustuse eri liikide puhul autojuhte puudutavad küsimused. Vabatahtliku ja sundkindlustuse mõisted.
- (2) Kahjukindlustuse liigid:
  - 1) varakindlustus;
  - 2) sõidukikindlustus (kasko);
  - 3) veosekindlustus.
- (3) Kahjukindlustuse sõlmimise kord, kindlustusmaksud, omavastutus. Kahjukindlustuse eritingimused, nende kajastamine kindlustuslepingus. Hüvitiste maksmise kord.
- (4) Vastutuse kindlustamise mõiste. Selle kindlustusliigi erinevus kahjukindlustusest.
- (5) Vastutuse kindlustus autoveonduses:
  - 1) liikluskindlustus;
  - 2) rahvusvaheline liikluskindlustus (roheline kaart);
  - 3) vedajavastutuse kindlustus;
- (6) Liikluskindlustuse kohustuslikkus, kindlustuslepingu sõlmimise kord. Kindlustuslepingute liigid. Kindlustusmaksud, nende sõltuvus autost ja autojuhi isikuomadustest.
- (7) Liiklusõnnetusel tekkida võivad kahjud:
  - 1) isikukahjud;
  - 2) varakahjud.
- (8) Liiklusõnnetuse vormistamine: blanketi «Tead liiklusõnnetusest» täitmise kord. Liiklusõnnetusest teatamine. Politsei poole pöördumist nõudvad juhud. Isiku- ja varakahjude hüvitamine. Kahjude hüvitamise piirmäärad.
- (9) Liikluskindlustus rahvusvahelistel vedudel. «Roheline kaart», selle väljaandmine ja kasutusala.

Õppematerjalide loetelu.

1. Autojuhi ametikoolituse meelespea.
2. Analoogsõidumeerik
3. Digisõidumeerik
4. Arukas sõidumeerik
5. Lumeketid

Koolitatava eksamineerimine, hindamine:

Kiirendatud ametikoolitus lõpeb teoreetiliste teadmiste ja praktilise töö eksamiga. Eksami eesmärgiks on selgitada objektiivselt välja õppija teadmised, oskused ja hoiakud õppekavas toodud valdkondade osas. Eksamil rakendatakse hindamissüsteemi põhimõttel – „sooritas”, „ei sooritanud”

Teooriaeksamil on 50 küsimust. Eksam on sooritatud, kui eksamineeritav vastab õigesti vähemalt 35 küsimust.

Praktilise töö eksamil peab olema vähemalt kolm individuaalset harjutust. Harjutus peab olema valitud järgmistest teemadest:

- 1) liiklusreeglid ja liikluspsühholoogia;
- 2) sõitjaohutus;
- 3) teekonna planeerimine ja tasu maksmine;

- 4) sõidumeeriku kasutamine;
- 5) autojuhi tööohutus ja ergonoomia;
- 6) harjutused õppeväljakul või õigete juhtimisvõtete kasutamine liikluses;
- 7) sõiduki põhiagregaatide, süsteemide või varustuse kasutamine;
- 8) liiklusõnnetuse vormistamine blanketil „Liiklusõnnetuse teade“.

Koolituse läbiviimiseks vajaliku kvalifikatsiooni, õpi- või töökogemuse kirjeldus lektoril.

Ameti-ja täienduskoolituse lektor peab vastama „Autoveoseaduse“ §45 toodud nõuetele.